

نظر سنجی از ۱۴ گرافیست فعال

گرافیک، صدای جامعه است

در پایان سال به بهانه مرور آنچه گذشته و آنچه اساسا در گذر است، سوال‌هایی را از طراحان فعال در حوزه‌های مختلف جویا شدیم. این نظر سنجی عدد و رقم‌هایی به دست می‌دهد که می‌تواند بهانه مطالعه‌های عمیق‌تر شود.

از طراحان فعال گرافیک، خواسته شد که به سه پرسش پاسخ دهند. سوال نخست در مورد رشد کیفیت آثار گرافیک در شاخه‌های مختلف بود. نزدیک به نصف طراحانی که به سوال‌ها پاسخ دادند اعتقاد دارند گرافیک ایران در سال ۹۲ پیشرفت چشمگیری نداشته است. کمتر از نصف طراحان نیز رشد گرافیک ارتباطات تجاری - که شامل طراحی‌های لوگو و تبلیغات و بیلبوردها و آگهی‌ها برای موضوع‌های تجاری می‌شود - را بیشتر از گرافیک ارتباطات فرهنگی دانستند.

سوال دوم در مورد سبک و سیاق طراحی‌هاست که موضوعی زمان‌مند و مکان‌مند است، به طوری که ممکن است معدلی از یک جامعه در برهه‌ای از زمان، سلیقه و سیاق خاصی را بیشتر بیستند. بی‌آنکه گرافیک ایرانی و گرافیک ساده‌گرا را در رقابت با هم بدانیم، می‌توان در مورد این دو سلیقه به گفت‌وگو نشست. گرافیک ایرانی - که البته هرگز به‌طور مشخص توضیح داده نشده - که گرافیک ایرانی چه ویژگی‌ها و مشخصه‌هایی در فرم دارد و چه چیزی یک اثر گرافیکی را ایرانی می‌کند - شاید در موضوع‌هایی که رنگ و بوی ملی

دارند به کار گرفته می‌شود اما سلیقه جهانی که در تمام حوزه‌ها؛ ادبیات و معماری و طراحی صنعتی و... به سمت و سوی ساده‌کردن و حذف جزئیات غیر ضروری می‌رود در گرافیک هم به همین سمت رفته و با احتیاط می‌توان نام آن را مینی‌مالیسم در فرم گذاشت. سایه این سبک و سیاق در گرافیک ایران هم در سال‌های اخیر به وضوح آشکار شده. از پوسترهای اجتماعی گرفته تا بیلبوردهایی که گاهی تنها با نوشته یا با یک تصویر ساده، بی‌هیچ شکل و فرم اضافی طراحی و اکران شده‌اند.

نکته دیگری که می‌توان در آن هم دقیق شد، فعالیت‌های گرافیکی - اجتماعی طراحان است. از طراحان گرافیک که همواره در دالان تنگ هنرمند-بیزینس در آمد و شد هستند، چه در مقام هنرمند و چه در مقام دیزاینر انتظار می‌رود همانگونه که با نیازها و ارتباطات اجتماعی در تعامل هستند با مسایل اجتماعی و مسوولیت‌های اجتماعی هم در تماس باشند. آسبایی که سال‌هاست دامنگیر طراحی گرافیک ایران شده بدبینی و طرد پوسترهای اجتماعی بدون سفارش‌دهنده است. پوسترهایی که به موضوع‌های اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی بپردازد و صدای بخشی از مردم و جامعه باشند از سوی برخی اساتید و دانشگاهیان مردود شمرده شده و بخشی از جریان گرافیک ایران از پذیرش مسوولیت اجتماعی را دور نگه داشته است.

گزارش پشت‌صحنه یک استعفا در انجمن نقاشان

حرف و حدیث‌های «۱+۶»

حرف و حدیث‌های داخلی برای هر گروه و انجمنی وجود دارد؛ اما اینکه شدت و ضعف آنها چقدر بر روند عملکرد داخلی اعضای آن تاثیر بگذارد، موضوع دیگری است که در سال ۹۲ گریبان انجمن هنرمندان نقاش ایران را گرفت.

سحر آزاد

پاییز سال ۹۲ برای انجمن نقاشان همراه با تحولاتی بود که منجر به استعفاي بیشتر اعضای هیات‌مدیره و رای‌گیری برای انتخاب ششمین دوره اعضا شد. پنجمین اعضای انجمن هنرمندان نقاش ایران در مرداد سال ۹۰ انتخاب شده بودند و همایون ثابتی‌مطلق، رییس هیات‌مدیره؛ علی ندایی، نایب‌رییس؛ مهناز احمدی، دبیر انجمن؛ حمید توکلی، خزانه‌دار؛ محمدرضا قراقرانی، عضو هیات‌مدیره و رامین مهدی‌نژاد و محمدعلی شاکری‌راد به‌عنوان اعضای علی‌البدل انتخاب شدند. با اینکه دور بعدی انتخابات باید در بهار سال ۹۳ انجام می‌شد و هنوز یک‌سال به رای‌گیری ششمین دوره مانده بود اما استعفاي ثابتی‌مطلق و برخی دیگر از اعضای هیات‌مدیره روند این برنامه را به هم زد.

همایون ثابتی‌مطلق، رییس پنجمین هیات‌مدیره انجمن درباره دلایل استعفاي خود به «شرق» گفته بود: «ما در شرایطی این کار را کردیم که در ابتدا هدفمان استعفا نبود اما با توجه به وضعیت موجود، خرده‌هایی که گرفته شد و به دلیل مصالح و علاقه‌مندی‌ای که به انجمن داشتیم، استعفا دادیم تا انجمن بتواند روال عادی خود را طی کند.» او در مورد شایعاتی نیز که باعث استعفا شد، اظهار کرد: «تعدادی از اعضای انجمن حرف‌هایی زدند که ما آنها را وارد نمی‌دانستیم. یکی از صحبت‌ها این بود که قرار دادهای انجمن با سازمان زیباسازی برای من نفع شخصی داشته است. این حرف‌ها ناشی از نوعی برخورد تخریبی است و واقعیت ندارد. من این موضوع را تکذیب می‌کنم، چرا که انجمن ما تنها دو، سه قرارداد با سازمان زیباسازی داشته که منافع آن به حساب انجمن ریخته شده است و به همین دلیل شنیدن این ادعاها برای ما خیلی سنگین بود.» این نقاش و مجسمه‌ساز در مورد ادعای خود عنوان کرد: «در فصل تابستان برخلاف حالت عادی، پنج‌نوبت از جلسه‌های مجمع عمومی ما به درازا کشیده شد و من توضیحاتی درباره این موضوع ارائه کردم. ضمن اینکه انجمن نقاشان بازرس، تراز مالی و سیستم مشخصی دارد که به راحتی می‌توان به مسایل مالی حسابرسی کرد.» البته انتخابات جدید هم به‌دور از حاشیه نبود. قرار بود جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده انجمن ۱۳ آبان ۹۲ در تالار شهناز خانه هنرمندان برگزار شود که به دلیل به حد نصاب نرسیدن تعداد حاضران، این جلسه برگزار نشد و به تاریخ هفتم آذر موکول شد تا اینکه در سومین مجمع عمومی انجمن در تاریخ پنجم‌دی معصومه مظفری، منبزه‌صحنی، محمدرضا فیروزه‌ای، رامین مهدی‌نژاد، علی ذاکری و محمدمباقر ضیایی با کسب بیشترین آرا انتخاب شدند و معصومه مظفری که در سال‌های ۸۴ تا ۸۷ ریاست انجمن را برعهده داشت، بار دیگر رییس هیات‌مدیره این نهاد شد. او پس از منصوب‌شدن به این سمت پیگیری مسایل اقتصادی، فعالیت‌های نمایشگاهی، مسایل رفاهی مانند بیمه و کارت اعضای انجمن، خرید کتاب و دیدار از موزه‌ها و نمایشگاه‌ها برای اعضای انجمن را از جمله اهداف هیات‌مدیره جدید مطرح کرد.

فکر می‌کنید در سال ۹۲ کدام یک از شاخه‌های زیر از لحاظ کیفیت گرافیکی پیشرفت رو به رشدی داشته است؟

گرافیک برای ارتباطات فرهنگی و جشنواره‌ها	گرافیک ارتباطات تجاری	هیچ‌کدام
لادن رضایی	شهرزاد اسفراجانی	کتایون ارفعی
احمد غلامی	مازیار زند	شهاب اشتری
علیرضا مصطفی‌زاده	رضا عباسی	پریساتشگری
	امیرعلی قاسمی	مهدی سعیدی
	ایرج میرزاعلیخانی	کوروش قاضی‌میراد
		مجیدکاشانی

فکر می‌کنید در سال ۹۲ محبوبیت کدام سبک گرافیکی از سوی جامعه، در حوزه کاری شما بیشتر شده است؟

سبک ساده‌گرا و مدرن	سبک و سیاق ایرانی و پرکار	هیچ‌کدام
کتایون ارفعی	شهاب اشتری	شهرزاد اسفراجانی
پریساتشگری	احمد غلامی مهرآبادی	مجیدکاشانی
لادن رضایی		ایرج میرزاعلیخانی
علی زعیم		علیرضا مصطفی‌زاده
مازیار زند		
رضا عباسی		
امیرعلی قاسمی		
کوروش قاضی‌میراد		

آیا در سال ۹۲ به غیر از طرح‌هایی که سفارش‌دهنده داشته‌اند، به سفارش خود طرح‌هایی با موضوعات اجتماعی کار کرده‌اید؟

بیش از ۱۰ مورد	چند مورد محدود	مایلم بودم اما مقدور نشد
شهرزاد اسفراجانی	۶ نفر	۷ نفر